

Gratulerer!

Flaskeposten er 5 år,
Vi håper at leserne har glede
og nytte av våre skrivelier.
Husk: Det er mange av dere
som sitter på godt lokalstoff
(f.eks. båehistorier) som vi
gjærne tar inn i Flaskeposten
Det er bare å skrive!!!

epost: linda-hoy@hotmail.com
mobil: 99234828

Skåtøy kafe og galleri: Rykter og Fakta!

**Rykter har i lengre
tid svirret om hva
som skjer med
kafeen på Skåtøy.**

I kjent stil har rykter i et lokalmiljø ofte
ikke så mye med virkeligheten å gjøre.
Hittil ukjente rykter om at en
«Capofamiglia» fra Siciliansk mafia og
McDonald's hadde fattet interesse for
kafeen, krevde umiddelbar avklaring
av Flaskeposten!

Derfor dette korte telefonintervjuet
med Heidi for å få siste nytt om kafeen
på Skåtøy:

*"For en eier og utleier av et gammelt
bygg, med bolig og kafe, følger det mye
løpende arbeid og avklaringer rundt
leieforhold og drift. Jeg har derfor*

*kommet til at jeg er best tjent med å
legge kafeen ut for salg, og det er trolig
best og enklest for nye drivere også,
sier Heidi på telefon.*

*Salgsprospektet for kafeen, med takst
og det hele, er på gang og blir lagt ut
like over påske.*

*Potensielle kjøpere, blant Flaske-
postens lesere og andre, kan få en tidlig
«påskevisning» av kafeen på Skåtøy,
sier Heidi, som kan kontaktes på
90985168 fra Skjærtorsdag."*

(red) Da håper og tror vi alle, at nye
og gode eiere og drivere av Skåtøy
Kafe dukker opp, slik at vi fortsatt får
en trivelig og inspirerende møteplass
for fastboende og Skåtøys mange venner
og gjester.

Tor D

Flaskeinnsamling on 13.4 kl. 17

Etter påske samler **BUK** inn panteflasker
til inntekt for barne- og ungdomsarbeid
på øya. Sett panteflasker ved inn-
kjørselen deres før kl. 17.00 onsdag
13. april hvis dere har lyst til å bidra, vi
kommer og henter.

Takk for at folk sorterer ut glass og
flasker uten pant, det vil vi gjerne unngå.

Denne perioden har BUK arrangert
skogstur med skattejakt og grilling, 17.
mai-leker og kafe, kino på lokalet,
juletreffest, juletrebrenning, skirenn,
karneval og juniortrim hver uke.

Vi håper folk har lyst å bidra i dette
arbeidet ved å gi BUK panteflasker!

På forhånd takk!
Hilsen BUK

Været som var i fjor

På Jomfruland var middeltemperaturen i desember 3,1 grader varmere, januar hele 5,7 grader kaldere og februar 1 grad kaldere enn i fjor.

Mye varmt vann i Skagerak og Østersjøen, og litt sønnavær med kuling med varmegrader, reddet oss fra isvinter på tross av kulden i januar.

Koggefolket puster nå lettet ut. Vi som bor på utsia, konstaterer en koggvennlig vinter i år, med kun i 2,5 uke ishindring.

Tilsvarende var desember hele 5,2 grader varmere, januar 0,7 grader kaldere og februar 3,6 grader varmere enn normaltemperatur.

Uansett om vi liker det eller ikke, gjør nå uten tvil global oppvarming, at vinterene i løpet av de siste 20-30 år i gjennomsnitt har blitt merkbart mildere, og vi har fått mer vekslende vær.

Opp i all verdens global elendighet og problemer, tillater lokalt koggefolk å glede seg litt over milde vintre.

Siden Tjelden har kommet avsluttes min paranoide detaljoppfølgingen av vintervær for i år. Mot komnede vår og sommer henvises til primstaven;

Bendiksmesse den 21. mars er en merkedag som opprinnelig ble feiret til minne om den hellige Bendik fra Nursia (480-547) som stiftet benediktinerordenen.

Dagen er avmerket på primstaven med et halvkors.

Dette er i norsk folketradisjon mistolket som en hakke, og flere steder oppfattet som at det nå var tid for å starte eller forberede våronna.

Bendik gjør at enkelte tenker mest

på likør. Andre sier kanskje at det er er bedre å gå på åkeren å tenke på gud og skaperverket, enn å sitte i kirken å tenke på åker og våronn.

Tor Dønvik

Månedens båe

Jeg har gått tom for historier, i allefall foreløpig. Selv om jeg tar koggen til byen rett som det er, er det ikke alltid jeg går på en båe. Derfor er jeg avhengig av at leserne bidrar. Så puss opp båten, få den på vannet og kjør på båe.

Tor Dønvik

Felles båtuttak

Hei.

Årets tidlige utsett av båter blir første helgen i april.

Ta kontakt med Jan C på telefon 93025366 eller Bjørn Tore direkte på 90081102

Jan Cranmer

Gjenglemt på Skåtøy?

Noen som savner denne? Pung med to leppestifter og noen mynter. Glemmt på Flerbrukshuset etter konsert med Prestestranda Vel. Ring Ottar, 40 60 88 84

Det skjer på Skåtøy

Tiden er moden

Etter 15 gode og spennende år med fine samtaler, musikalske og kunstneriske opplevelser, gleder, sorger og minner for livet har jeg stengt Kaféen.

Siste nytt: Skåtøy kafé legges ut for salg like over påske.

Heidi Felle

SKÅTØY VEL

Styret i Skåtøy Vel jobber med flere saker, men den viktigste er nok å få til et bedre busstilbud enn det som ble varslet på orienteringsmøtet på Lokalet.

Ikke minst gjelder det tilbud for "trillebaggjengen" en til to dager i uka og fast forbindelse til arbeidsrutene. På den annen side ser det ut til at ferjeforbindelsene er blitt betydelig bedre.

Av andre saker kan nevnes endring av komitestrukturen. Det gjelder både antall komiteer og antall medlemmer slik at færre mennesker må rekrutteres. Det er jo ingen enkel oppgave og den ser ut til å bli verre og verre. Heldigvis har det lyktes å skaffe det manglende styremedlem som ble Ane Wiese. .

Styret

Huskestua

Huskestua møtes 4. og 18. april

Vel møtt Grete Olsen

Finn på nett; Flaskeposter?

Skole ?

Skåtøy Kirke Skjærtorsdag 24. mars kl. 1800.

Kveldsgudstj. v/ Bente Heibø Modalsli og organist Katrine Kristiansen. Kveldsmat i Vinterkirka.

1. påskedag 27. mars, kl. 11.30 Høytidsgudstjeneste v/ H. Monsen og organist K. Kristiansen.

Søndag 10.04 kl. 11.30 Gudstjeneste v/ Bente Heibø Modalsli og organist Terje Tolner

Velkommen i kirken

Lokalet - Vårt eget hus

Parkeringsplasser:

Styre planlegger flere parkeringsplasser for utleie i Åsvika. Før vi bruker for mye tid på dette, ønsker vi å sjekke ut om noen er interessert. Vi kommer tilbake til priser m.m. Ta kontakt med Tove på telefon 90630023 eller epost tove.kristiansen21@gmail.com

Lokalet er et hus som vi alle har glede av,

men det koster å drifte/vedlikeholde det.

Styret har fått innspill fra brukere om å ha felles møte for å diskutere mulige aktiviteter, bl.a. for å sikre nødvendige inntekter, men også for å ha aktiviteter som vil bidra til økt trivsel på øya vår. Eks.: Skal sommermarkedet fortsette som tidligere eller kan vi finne på nye aktiviteter både under sommermarkedet og ellers?

Styret ønsker å jobbe videre med dette, så hiv deg på og kom med innspill!

Denne oppfordringen går ikke bare enkeltpersoner, men også til alle foreninger/lag på øya. Hvis vi får inn gode forslag, planlegger vi å invitere til fellesmøte for alle i løpet av april. Derfor setter vi en frist nå til **10.april**.

Henvendelser kan rettes til: Tove på telefon 90630023 eller tove.kristiansen21@gmail.com

Husstyret

Skåtøy - sangpoetenes møtsted

Årsmøte 2015 ble gjennomført i dannede former på Lokalet 12.3 2016.

Styret i Sangpoetene ble gjenvalgt.

Det vil bli lagt ut mer informasjon på www.sangpoetene.no
Arrangement

Sangpoetene har planlagt en konsert til før sommeren, men det er ikke en hvilken som helt konsert. Lørdag 14. mai 2016 kl. 18.00 skal vi ha konsert i Skåtøy kirke med Povl Dissing på vokal, Iver Kleive på kirkens orgel og Knut Reiersrud på gitarer. Dette er et prosjekt som vi har jobbet lenge med å få til, og endelig har det lyktes.

Konserten har tittelen - SOM DEN GYLDNE SOL
Kaskader av orgelklang mot skjærgårdskatedralens tømrede vegger, en groovy bluesgitar som forsterkes så den fyller det store kirkerommet, og en stemme som iblant legato og iblant støtvis, som en refleks av det danske språk, med kraft og ynde formidler gamle salmetekster, - dette er ingrediensene som blandes på det nye albumet "Som den Gyldne Sol".

Billettsalget er godt i gang, og vi håper selvfølgelig å fylle kirken. Vi oppfordrer derfor alle dere som ønsker dere på konserten å kjøpe billett allerede nå.

- Billett kan kjøpes på **Billett-service**, Narvesen og 7-Eleven.
- Det er også lagt ut billetter for transport med taxibåt fra Kragerø tur/retur.

Kontaktinformasjon, e-post: sangpoetene@gmail.com eller SMS/tlf. 95249200.

Styret i Sangpoetene

SOM DEN GYLDNE SOL

Iver Kleive | Povl Dissing | Knut Reiersrud

Konsert i Skåtøy kirke

Lørdag 14. mai 2016 kl. 18.00

Billetter selges hos:

- Billett-service, Narvesen og 7-Eleven

- Konsertbillett, kr. 325,- + avgift

- Persontransport med taxibåt - Kragerø/Skåtøy/Kragerø, kr. 160,- + avgift

ticketmaster
billett-service

Takk til våre sponsorer:

BERGENSSTIFTELSEN

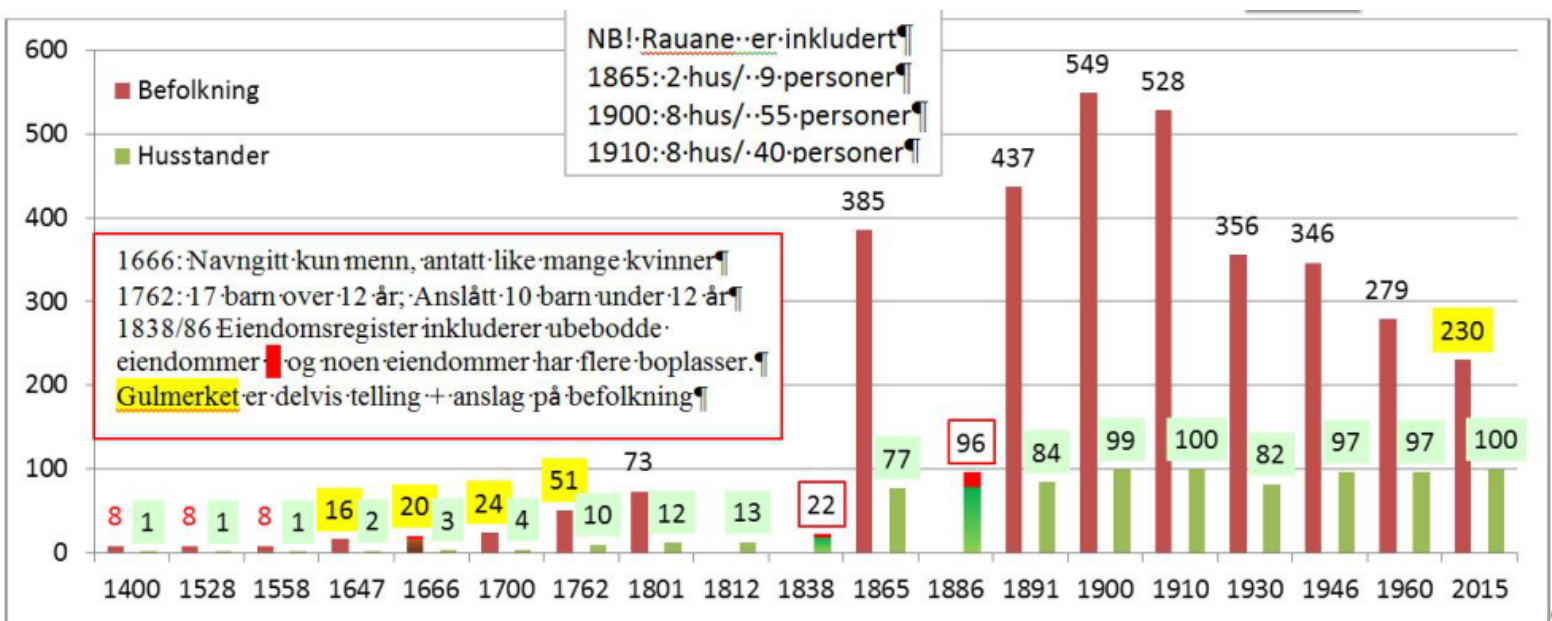
Kragerø
- Perlen
blant
kystbyene
Måst Plass

Kragerø
Sparebank

«Skåtøy - sangpoetenes møtsted» er arrangør - www.sangpoetene.no

(Fortsatt fra forrige nr.)

Skåtøys tidlige bosetning

Biskop Eysteins Jordebog "[Fortegnelse over Det Geistlige Gods i Oslo Bispedømme fra omkring år 1400](#)"

Jordebogen er oversatt av H J Huitfeldt og trykket i Christiania i 1880. Her listes gården Skotøy i Sannikedal, at øya er nevnt, bekrefter da bosetning allerede fra før år 1400.

Diagrammet over viser utviklingen av faste boplasser og fastboende på Skåtøy opp til vår tid.

Dokumenter viser 1 bebodd gård på Skåtøy i år 14-1600. I 1647 var det 2, I 1700 var det 3 gårder og en plass.

Neste 150 år var det en moderat økning, før befolkningen økte kraftig fra ca. 1850 til en markant topp i ca. 1900 for så jevnt å avta fram til vår tid.

Hva vet vi egentlig om dagligliv på Skåtøy og i skjærgården siste halvdel av det 18 århundre?

Det fins ikke mange autentiske kilder som beskriver hvordan dagligliv og aktiviteter var her i distriktet før år 1800.

Imidlertid var det en "skriver og tolder" F. W. Thue i Kragerø som i en 10 årsperiode gjorde sine egne observasjoner og samlet inn informasjon om Kragerø-distriktet for kongen København. Dette ble samlet i en bok som nå er skannet av «University of Minnesota» og gjort tilgjengelig på Google Books. Tittelen er "[Forsøg til Beskrivelse over Kragerø Kiøbsted og Langesunds-Fiorden, eller Scheens Kiøbsted med dens Ladesteder samtlig beliggende i Bradsberg Amt og Aggerhuus Stift i Norge](#)".

Boken ble utgitt i København i 1789. Thue skriver mye om Kragerø by, men også litt om øydistriktet. Språkbruk og Gotisk skrifttyper benyttet her gjør at boken er relativt lettlest for de fleste.

Denne boken gir oss et tidsbilde som er viktig å ha som et bakteppe (på samme måte som landskap og geografi) for å forstå historisk utvikling av bosetningen på Skåtøy og i øydistriktet.

Boken innledes med: *"Med mit ti Aars Ophold i Kragerøe har jeg ved samlede Tillæg og Oplysninger søgt at forøge disse. Men dette uagtet, bliver det hele dog kun et Udkast, som vel er paalideligt, men ei fuldkomment nok til en Beskrivelse"*. Thue tar et tydelig forbehold når det gjelder historiskrivningen, som jeg slutter meg til for mitt beskjedene forsøk på å beskrive Skåtøys historie. Jeg er ikke profesjonell historieskriver eller slektsgransker, men tror at med utgangspunkt i enkle fakta fra gamle skattelister, folketellinger og eiendomsregistre, kan vi få en oversikt over når og hvor de eldste boplassene på Skåtøy ble etablert, og hvem som bodde der, uten å gå i dybden på alle detaljer i grunnbøker, skjøter (og andre offentlige dokumenter).

Thue skriver følgende om Skåtøy fra

ca. 1770 årene.

"Skaadøe, med Hesteøde og Fittestavsengen, samt Hellesrøed med underliggende 6 pladser, skylder i alt 6 huder, og har været Allodial Gods til Grevskapet Laurvig. Hovedøen har givet den nærmeste Indseiling fra Jomfruland over Kirkefjorden til Kragerø det Navn af Skaadøe Sund. Den bestaaer af store Bierge, lidet Skov og Jordvei, hvorfor og Beboerne til dels arbeide som huggere i Kragerøe, og til dels ved det paa Pladsen Skaaderøen af Kiøbmann Henrich Biørn i Kragerøe anlagde Skibsbygger Verft, hvor i 5 Aar er afløpet 4 ny Skibe, som sees i foregaaende §16, og har endnu et stort Skip under bygning. Paa denne Øe er ellers bygget 3 Skibe for Kiøbmand Paul Biørn i Kragerøe. Da denne Øe ligger inde i Fiorden, kun en Fjerdingsvei fra Byen er der ingen Ankerplads og kun lidet Fiskerie."

Skåtøy beskrives her som bestående av hovedøya Skåtøy og 3 andre selvstendige områder. De 3 områdene har sammenheng med at de på den tiden, eller tidligere var, selvstendige øyer.

Vestre Skåtøy bestod en gang av 2 øyer, Hesteøde og Fitteøde, og i øst var Hellersøed en egen øy. Endelsene

–øde/ –øed kommer nok av at de ikke var bebodd (kanskje tidligere bebodd, men lagt øde etter svartedauen?).

Navnet Hesteøde er kan forklares som øya utenfor fjellet som ligner på et hestehode, og overgangen til dagens Hestangen er naturlig ettersom vannstanden sank og øya ble landfast.

Navnet Fittestavsengen er merkelig, men en forklaring kan være at navnet på den gamle plassen, Stavseng, (på den tiden dette ble skrevet) var i ferd med å overta for et eldre navnet Fitteøde.

Navnet Fitte betyr nok ikke det fyordet for kjønnsorgan enkelte tenker på, men kommer fra ordet Fittie (alternativ stavemåte for Fedje) som beskriver en plass godt egnet sted for fiskeri.

[\(Ref Google Books og boken "Urda" fra 1837 som er skannet av University of Michigan\).](#)

Teorien styrkes også av et kart fra 1856 hvor navnene Fiskebraten og Engen fins på denne delen av vestre Skåtøy. I dag er det Stavseng-navnet som overlever, trolig takket være fyret på Stavseng.

At øya Hellersøde ble til Helleseng er naturlig når øya ble landfast.

(forts. neste nr) Tor Dønvik

Prosjektet med Dønvigs bøye går mot gjennomføring.

Sponsoravtaler på kr. 10.000 eller mer søkes.
Sponsorlista så langt:

Arkitekthuset as
David Løffler - 92099747

Iseksport as
Tom Erik Hole

Byggmester
Tore Abrahamsen - 91850561
Galeasen Skåtøy as
Tor V Dønvik - 90678830

Stiftelsen
Skåtøy Vise og Poesifestival
Kragerø og Skåtøy Historielag
Skåtøy - Sangpoetenes møtested

Dønnevik gård
Ingvild Gierløff Løe

Store og små donasjoner mottas med takk. Bygg for utstilling av bøyen skal settes opp og materiell som presenterer Dønvigs livshistorie skal lages.

Sponsorer (kr 10000 eller mer) søkes blant privatpersoner, firma og andre

virksomheter, som hedres med et messingskilt om de ønsker det. Alle små eller store bidrag er velkommen.
Bankkto: 2655.02.47037
For informasjon, kontakt:
Tor Dønvik; tor.donvik@gmail.com
mobil 90678830 eller
Arnfinn Jensen; arnfj@frisurf.no
mobil 90584852

Glimt fra kaptein Dønvigs liv: Tilbake på de 7 hav.

I Virginia Beach etter Dictators forlis svirrer rykter om at noen legger friske blomster på graven til kaptein Dønvigs kone og barn. Ryktene blir til myter om at kapteinen besøker graven hvert år i all hemmelighet. Enkelte lokale beboere hevder også at de har sett og snakket med kapteinen, selv lenge etter hans død.

I følge forfatteren Foss sin research fra 1970 årene, gav Dønvig opp sjøen etter tragedien, og han avfeier mytene om kapteinen som besøker graven.

Kragerø Sjømandsforenings protokoll sier at kapteinen allerede dro til Amerika før våren 1892, når og hvor han reiste vet vi ikke. Den første kilden som bekrefter hans tilstedeværelse i Amerika

Ved Chr. Møller: Bk. *Elda*, Kapt Berg, ank. til Falmouth 18 Feb., fra Pisagua 18 Okt. Bk. *Soph'e*, Kapt. *Dønvig*, afg. fra Sapelo Sound 19 Feb. for Delfzyl.

finner vi i skipslistene fra 19. feb. 1892.

Her er han hyret på som kaptein på Barken Sophie (rederi Chr Møller) med avreise fra Sapelo Sound, i staten Georgia på Amerikas østkyst, med kurs for Delfzyl i Nederland.

Sapelo Sound ligger snaue 200 sjømil (kun et par dagers seilas) syd for Virginia Beach hvor Dictator forliste et snaut år tidligere. Dønvig er tilbake på gamle trakter og det er ikke usannsynlig at han besøker sin kone og barns grav for å bearbeide sin sorg. Mytene om kapteinen og friske blomster på graven i Virginia Beach, har trolig sitt opphav i virkelige hendelser.

Kapteinen (tidligere Jørgensen) fikk bekreftet sitt nye etternavn Dønvig 11. august 1891. Takket være hans nye og sjeldne etternavn, er det enklere å søke etter fakta om hans gjøren og laden i årene etter at han «reiste til Amerika».

(Det var utallige norske og danske kaptein Jørgensen som seilte på de 7 hav, og uten navneskiftet ville det vært svært vanskelig å finne den rette kaptein Jørgensen).

(forts. neste nr) Tor Dønvik 7